

Spis treści

Rozdział I. Od czasów najdawniejszych do VI wieku

Ziemie polskie w czasach starożytnych	9
1. Od kiedy zaczynają się dzieje Polski?	10
2. Czasy najdawniejsze	10
3. Rewolucja rolnicza (tzw. młodsza epoka kamienna).	12
4. Słowianie na ziemiach polskich. Epoka brązu i żelaza.	13

Rozdział II. Od VI do połowy X wieku

Wczesne średniowiecze na ziemiach polskich. Początki Polski.	17
1. Przełomowy charakter wczesnego średniowiecza na ziemiach polskich	18
2. Powstanie państwa gnieźnieńskiego.	19
3. Gospodarka, społeczeństwo i kultura wczesnośredniowiecznej Polski.	21

Rozdział III. Lata 963—1138

Monarchia Piastów od Mieszka I do Bolesława Krzywoustego.	
Kształtowanie się Polski średniowiecznej	25
1. Cechy charakterystyczne okresu. Wyznaczniki postępu cywilizacyjnego.	26
2. Walka o pozycję Polski w świecie. Charakter władzy i granice państwa.	27
3. Państwo, gospodarka i społeczeństwo	31
4. Kultura i społeczeństwo	33

Rozdział IV. Lata 1138—1333

Polska w dobie pełnego średniowiecza. Rozbicie dzielnicowe.	37
1. Rozbicie dzielnicowe. Główne kierunki rozwoju ziem polskich	38
2. Próby zjednoczenia ziem polskich	41
3. Wielka reforma gospodarcza na wsi. Rozwój miast i wymiany handlowej. Społeczeństwo feudalne	43
4. Kultura i społeczeństwo	46

Rozdział V. Lata 1333—1501

Schyłek średniowiecza w Polsce. Monarchia stanowa	51
1. Polska wśród potęg europejskich	52
2. Państwo polskie, jego granice i polityka	53
3. Życie gospodarcze, społeczeństwo	59
4. Kultura i społeczeństwo. Rozkwit oświaty i nauki. Sztuka	62

Rozdział VI. Lata 1501—1618

Polska okresu Odrodzenia i „demokracji szlacheckiej”	67
1. Charakterystyka ogólna	68
2. Polska „złotego wieku” na tle Europy	70
3. Walka o władzę, ewolucja ustroju politycznego państwa. Ruch reformacyjny i jego załamanie	75
4. Gospodarka i społeczeństwo	79
5. Struktura majątkowa społeczeństwa	82
6. Kultura i nauka „wieku złotego”	83

Rozdział VII. Lata 1618—1733

Polska doby Baroku i dominacji magnaterii	89
1. Charakterystyka okresu. Główne tendencje rozwojowe państwa i narodu polskiego	90
2. Polityka zagraniczna. Najazd szwedzki („potop”) i inne wojny. Stosunki z Rosją	93
3. Gospodarka i społeczeństwo	102
4. Barokowa kultura i życie umysłowe doby wojen i kontrreformacji	106

Rozdział VIII. Lata 1733—1795

Polska okresu Oświecenia i reform. Tragedia rozbiorów	115
1. Źródła przemian	116
2. Problem reform i sytuacja międzynarodowa do pierwszego rozbioru Polski	118
3. Między pierwszym i drugim rozbiorem Polski. Wielki zryw narodu. Konstytucja 3 Maja	123
4. Gospodarka i społeczeństwo. Od regresu do wzrostu gospodarczego. Konflikty społeczne	127
5. Zmiany świadomości. Kultura i społeczeństwo	132
6. Powstanie kościuszkowskie. Trzeci rozbiór Polski	137

Rozdział IX. Lata 1795—1815

Pierwsze lata pod obcym panowaniem. Napoleon a Polska. Księstwo Warszawskie	141
1. Zaborcy wobec ziem polskich i narodu polskiego	142
2. Starania polskie o odzyskanie niepodległości. Legiony	144
3. Powstanie 1806 r. Księstwo Warszawskie i jego rola historyczna	146

Rozdział X. Lata 1815—1864

Naród polski w okresie walk narodowowyzwoleńczych. Załamywanie się struktur feudalnych	151
1. Kongres wiedeński. Przymierze rządów i przymierze ludów. Rozwój narodu	152
2. Rozwój kultury ogólnonarodowej głównym czynnikiem wzrostu świadomości narodowej	155
3. Kształtowanie się struktur gospodarczych i społecznych w okresie późnego feudalizmu i narastania kapitalizmu. Problem reformy agrarnej	161
4. Walka o niepodległe państwo: od filomatów do powstania styczniowego	166

Rozdział XI. Lata 1864—1918

Rozwój kapitalizmu na ziemiach polskich. Walka o utrzymanie odrębności narodowej. Odzyskanie niepodległości	173
1. Naród polski w dobie popowstaniowej	174

2. Rozwój gospodarczy i społeczny ziem polskich	175
3. Życie polityczne. Walka z wynaradawianiem. Wizje przyszłej Polski	179
4. Ruch robotniczy. Rewolucja 1905—1907 naa ziemiach polskich i jej wpływ na życie polityczne	183
5. Rozkwit kultury i nauki polskiej	187
6. Kwestia polska w czasie pierwszej wojny światowej. Odzyskanie niepodległości	191

Rozdział XII. Lata 1918—1939

Sukcesy i klęski II Rzeczypospolitej	197
1. Odbudowa państwa. Pierwsze rządy. Konstytucja Marcowa	198
2. Kształtowanie się granic. Struktura społeczna, etniczna i gospodarcza młodego państwa (do 1922)	203
3. Walki polityczne (1922—1926). Przewrót majowy	210
4. Polska pod rządami sanacji. Wzrost nastrojów radykalnych. Niebezpieczeństwo wojny	214
5. Kultura i społeczeństwo. Wartości historyczne II Rzeczypospolitej	220

Rozdział XIII. Lata 1939—1945

Polska i Polacy w okresie drugiej wojny światowej. Geneza Polski Ludowej	227
1. Wojna obronna 1939 roku	228
2. Okupacja i terror hitlerowski na ziemiach polskich	231
3. Walka narodu polskiego o przetrwanie i wolność	235
4. Wyzwolenie ziem polskich. Kształtowanie się nowego modelu ustrojowego państwa. Koniec drugiej wojny światowej	240

Rozdział XIV. Lata 1945—1980

Rozwój Polski Ludowej. Kształtowanie się nowoczesnego społeczeństwa i narodu socjalistycznego. Demokratyzacja życia kulturalnego	247
1. Historyczne zadania. Odbudowa. Pierwsze reformy. Stabilizacja władzy ludowej	248
2. Przeobrażenia ustrojowe. Polityka zagraniczna Polski Ludowej	253
3. Industrializacja i przemiany społeczne. Rozwój więzi narodowych	259
4. Oświata, nauka, kultura i życie artystyczne a społeczeństwo	264
Tablice genealogiczne	271
Bibliografia	275
Mapy	277